

Psychická příprava horolezce při výstupu na Mount Everest

PhDr. Ing. Martin Pospíchal

Univerzita Karlova v Praze, katedra psychologie

Výsledky studie provedené u horolezců, kteří úspěšně zdolali Mount Everest, doplněné o postřehy Radka Jaroše a dalších zkušených lezců.

V rámci prezentace budou představeny strategie, které používají někteří horolezci pro optimální psychickou přípravu při výstupu na osmitisícovky.

PSYCHICKÁ PŘÍPRAVA HOROLEZCŮ PŘI VÝSTUPU NA MOUNT EVEREST

PhDr. Ing. Martin Pospíchal

Kanadský výzkumný projekt

- Výzkum provedený u horolezců, kteří úspěšně zdolali Mount Everest.
- Horolezci byli z Ameriky, Kanady, Švédska a Pakistánu.
- „Co jim z psychologického pohledu pomohlo k úspěšnému zdolání hory“.

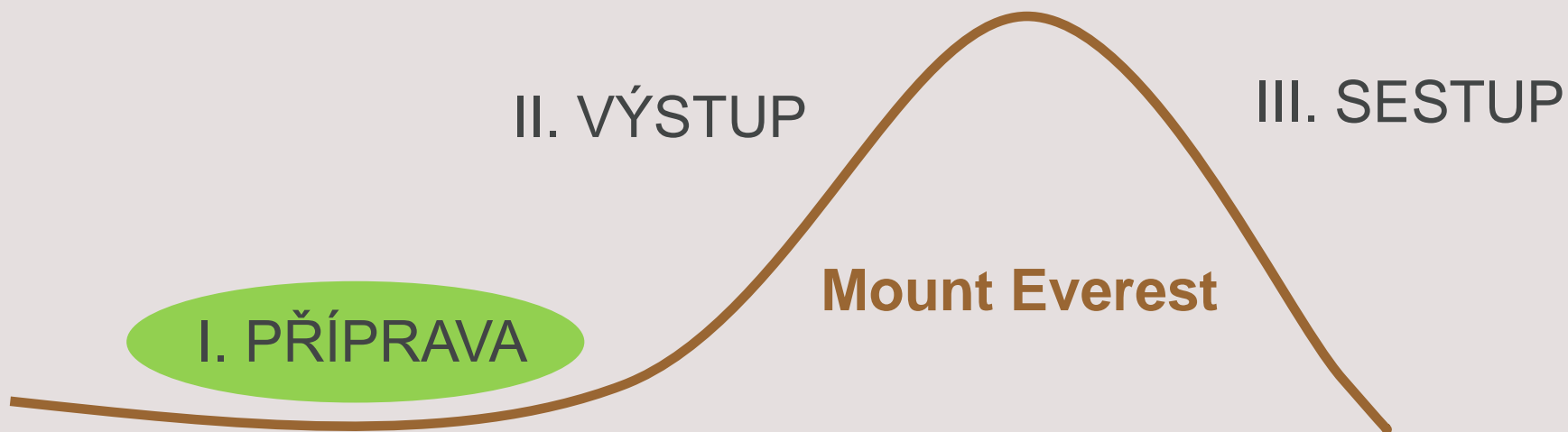
Názory zkušených horolezců

RADEK JAROŠ

KAREK KŘÍŽ

Příprava před výstupem

- PRVNÍ MYŠLENKY, PŘEDSTAVY O HOŘE A ROZHODNUTÍ

Ano, ve smyslu „sžívání se“ s horou a „natěšení“

Ano, někdy i „snění“ o hoře

- DETAILNÍ PLÁNOVÁNÍ

Nutnost improvizace podle měnících se podmínek

Rozdíl zda jdu sám nebo s klienty

- UZRÁVÁNÍ DLOUHOLETÝCH ZKUŠENOSTÍ

Ano, určitý přerod zkušeností v intuici

Ano, často až automatické vyhodnocení situace

Příprava před výstupem

- **BUDOVÁNÍ PSYCHICKÉ ODOLNOSTI**

Souvisí se zkušeností
a vytrvalostním
tréninkem, je třeba mít
rezervy.

Čím méně zkušený
klient tím větší
potřeba

Příprava před výstupem

Joičiro Miura, rok 2013

věk 80 let

Fáze výstupu

Role psychiky při vlastním výstupu

- **MAXIMÁLNÍ KONCENTRACE NA LEZENÍ**

Ano, až pohlcení tím, co právě dělám, smysly běží na 100%

Ano, ale při monotónní činnosti myšlenky často zabíhají jinam

- **„SÍLA VŮLE“ PRO PŘEKONÁVÁNÍ ÚNAVY A ČASTO I BOLESTI**

Ano, ale je třeba tělu i naslouchat, když toho má opravdu dost

Ano, hlava musí být někdy dost silná, aby mohla poručit tělu

- **DŮVĚRA V SEBE SAMA, VE SVOJE SCHOPNOSTI**

Určitě ano, může ale být narušena zraněním či nemocí

Určitě ano, bez ní by to vůbec nešlo

Role psychiky při vlastním výstupu

- **DŮVĚRA VE SPOLULEZCE A TÝM**

Ano, i když ti nad 8000m už moc nepomohou, dodává jejich přítomnost psychickou oporu

Ano v partě zkušených horolezců, ale s klienty je to jiné

- **„PRÁCE“ S VLASTNÍM STRACHEM**

Různé druhy strachů: aby počasí a zdraví vydrželo apod., nabrat „morál“ před některými úseky.

Trocha strachu není špatná, ale nesmí přerůst v paniku

- **ROZDĚLENÍ CELÉHO VÝSTUPU NA MENŠÍ CÍLE**

Ano, cíl není hned na vrcholu

Ano, klient je často zavalen velikostí hory

Fáze sestupu

Role psychiky při bezpečném sestupu

- **ÚDRŽET KONCENTRACI I PŘI VELKÉ ÚNAVĚ**

Ano, plné soustředění
na každý krok

Ano, navíc
nepodlehout touze
být co nejdříve dole

- **ROZDĚLENÍ SESTUPU NA MENŠÍ CÍLE**

Koncentrace od tábora k
táboru

Souvisí se správným
rozložením sil už při
výstupu

Shrnutí výzkumu & názorů zkušených

- 1) Psychická příprava má v lezení svoje **nezastupitelné místo**.
- 2) Většinou je psychická připravenost **získávána dlouhodobou zkušeností** (často v doprovodu zkušenějších).
- 3) Čím více zkušeností pak máme, tím více **si důvěřujeme**, tím méně plánujeme **a jsme schopni opřít se o improvizaci**.
- 4) Zkušenosti nám pomáhají poznat **jak sami reagujeme ve vyhocených situacích** (když máme strach, máme toho dost..).
- 5) Schopnosti **udržet rovnováhu mezi strachem a odvahou**,
Schopnost **maximální koncentrace** při lezení,
Schopnost **rozvrhnout správně fyzické i psychické síly**,

...jsou zdá se předpoklady bezpečného výstupu, ale i návratu zpět.

WAY TO M.T.
EVEREST B.C.

Děkuji za Vaši pozornost